

AQUINCUM ÚJRAÉRTELMEZÉSE

TDK 2023 Hahn Veronika Renáta
Konzulens: Fonyódi Mariann PhD

Tartalomjegyzék:	
Bevezetés	3
I. Kutatás	
1. Eszköztár	4
2. A Flórián tér története	11
II. Tervezés	
3. A helyszín ismertetése	15
4. Problématérkép	17
5. Tervezett állapot	18
Irodalomjegyzék	25

Bevezetés

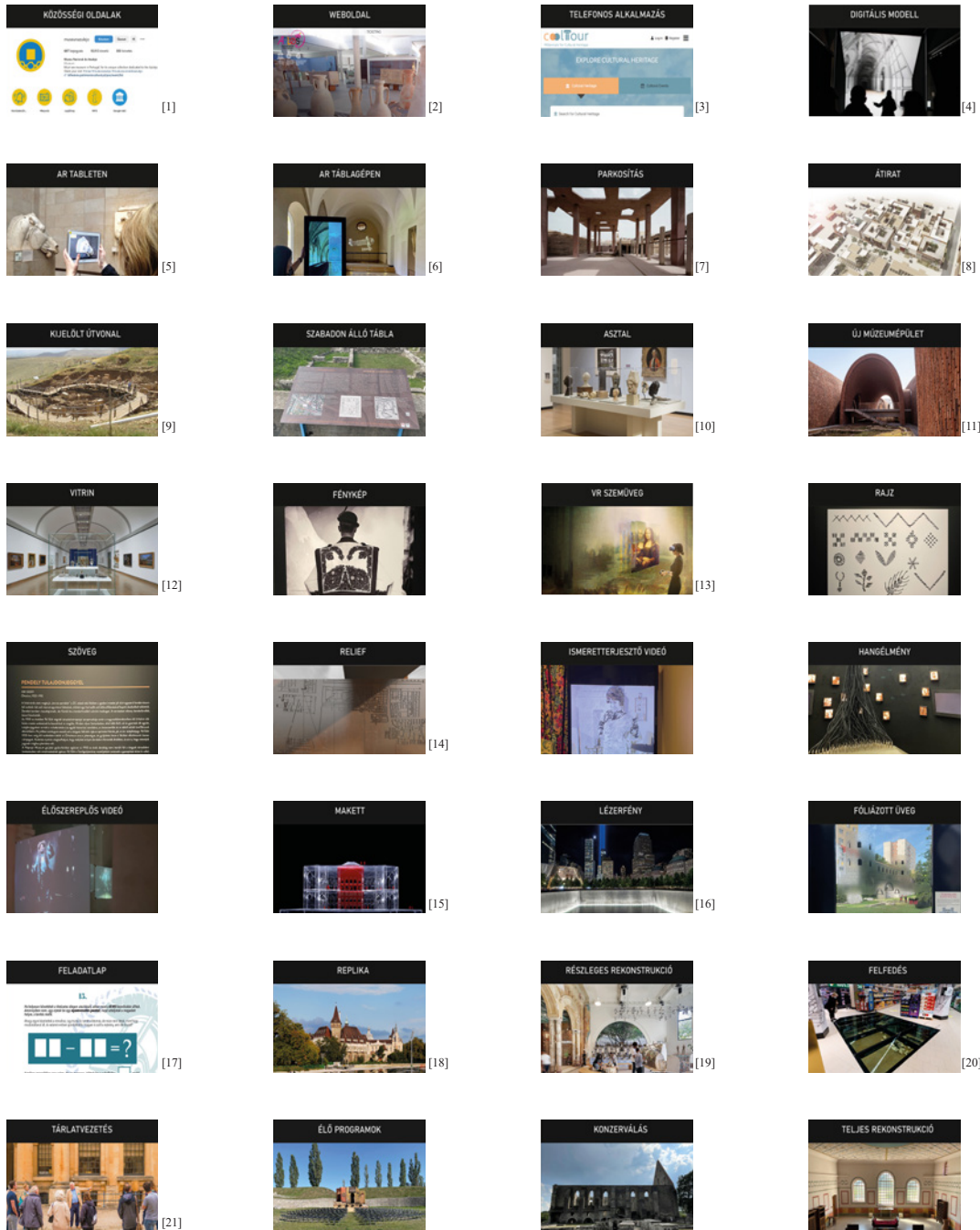
Témám az ókori Aquincum területén elhelyezkedő romok, amelyek az évszázadok során az óbudai városszövet részei lettek, de gyakran kiszorított vagy éppen forgalmas közlekedési útvonalak közé beszorított helyzetben vannak. Úgy éreztem, hogy sok olyan római kori emlék van Budapesten, amik nem látogathatóak, nincsenek kiállítva, beleolvadnak a környezetbe, emiatt gyakran elmegyünk csak mellettük. Ezeknek a területeknek a kihasználtságának növelésére kerestem megoldást, hogy egy térben és funkcióban komplex kiállítóteret hozhassak létre és az ókori építészeti értékeket megőrizzem.

A kihasználtságon túl egy egységes megformálást, arculatot szeretnék teremteni az amúgy modern városban megbúvó romoknak. Ezt egy fontos szempontnak éreztem a turizmus növelése és a közösség szempontjából. Azok az emlékek, amelyek ki vannak állítva - pl. a polgári város az Aquincumi Múzeum területén és a Hercules Villa - nem egy időben lettek kiépítve, emiatt eltérő stílusban, módon vannak kezelve, amely jó lenyomatot hagy a különböző korok műemlékvédelmi szemléletéről, de nem érezteti megfelelően, hogy itt tulajdonképpen egy város rejlik a mai város alatt.

Hogy ezeket megvalósítsam, eszközöket gyűjtöttem létező példákon keresztül, amelyeket

egy eszköztárba rendszereztem. Ezen a rendszeren keresztül szerettem volna egy egységes megformálást adni és egy módszert kidolgozni arra, hogy miként közelíthető meg egy hasonló problémákkal rendelkező terület. Emiatt olyan általános eszközöket kerestem, amely nem kifejezetten Aquincumhoz vagy a római korhoz köthetőek, hanem bármilyen adott helyszínen alkalmazhatóak, átültethetőek.

Ahogyhaladtam akutatásommal egyre határozottabban megfogalmazódott bennem, hogy Aquincum egész területét a tervezésben összefoglalni nagyon nagy feladat lenne, ezért úgy döntöttem, hogy egy fontos pontját kijelölöm, és azt dolgozom fel. Választásom a Flórián térre esett, mivel vélhetően itt volt az ókori város súlypontja is és talán az egyik legnagyobb kihívást jelenti a mostani állapota. A forgalmas útkereszteződés alá és mellé szorult romok helyzete mellett a térnek a köztéri funkcióinak fejlesztése, vagy annak hiányainak pótlása is fontos feladat volt számomra, hiszen ezek orvosolása nélkül nem tudtam volna egy működőképes kiállítóteret létrehozni. A célomat a korábban létrehozott eszköztár alkalmazásával értem el.

Eszköztár

Vegyesen magyar és külföldi példákat gyűjtöttem, olyan módszerekre, tárgyakra, megközelítésekre, amelyekkel ki lehet egy emléket állítani. Nem csak építészeti eszközöket kerestem, hanem a muzeológiából is átvettem példákat, mivel a feladatom részének éreztem, hogy ne csak épület vagy köztér méretű léptékben gondolkozzak, hanem a látogató horizontjába helyezzem a tervemet. Ehhez olyan eszközökre van szükség, amelyek az egészen kis léptéktől a nagyig kiterjednek és kombinálhatóak egymással.

Az építészeti eszközeimet olyan kategóriákba foglaltam, amik nem limitálnak az ókorhoz, hanem általánosságban a műemlék fogalmára reflektálnak.

Képforrások

- [1] Museu Nacional do Azulejo Instagram oldala, <https://www.instagram.com/museunazulejo/>
- [2] Office de Tourisme d'Arles weboldala, <https://www.arlestourisme.com/en/mdaa.html>
- [3] CoolTour telefonos alkalmazás, <https://cooltour.app/>
- [4] J. Landrieu 2011. DIGITAL REBIRTH OF THE GREATEST CHURCH OF CLUNY MAIOR ECCLESIA: FROM OPTRONIC SURVEYS TO REAL TIME USE OF THE DIGITAL MODEL. 5. oldal
- [5] Examples of using augmented and virtual reality for museums and art galleries, 2023, <https://stories-ar.com/eng/augmented-and-virtual-reality-for-museums-and-art>
- [6] J. Landrieu 2011. DIGITAL REBIRTH OF THE GREATEST CHURCH OF CLUNY MAIOR ECCLESIA: FROM OPTRONIC SURVEYS TO REAL TIME USE OF THE DIGITAL MODEL. 5. oldal
- [7] Jon Astbury, Valerio Olgiati creates huge red concrete canopy at entrance to Bahrain's Pearling Path, 2019, Dezeen, <https://www.dezeen.com/2019/04/20/valerio-olgiati-canopy-pearling-path-concrete-architecture/>
- [8] Samantha Buckley, Winners of the Mosul Housing Competition Address the Housing Crisis in Iraq, 2017, Archdaily, https://www.archdaily.com/882476/winners-of-the-mosul-housing-competition-address-the-housing-crisis-in-iraq?ad_campaign=normal-tag
- [9] Niall Patrick Walsh, The World's Oldest Piece of Architecture Tells a New Story About How Civilization Developed, 2018, Archdaily, https://www.archdaily.com/900795/the-worlds-oldest-piece-of-architecture-tells-a-new-story-about-how-civilization-developed?ad_campaign=normal-tag
- [10] Portfolio, SmartCorp, <https://www.smallcorp.com/portfolio/>
- [11] schranimage, Jingdehen Iperial Kiln Museum, archello, <https://archello.com/project/jingdezhen-imperial-kiln-museum>
- [12] National Gallery of Canada, Meyvaert, <https://www.meyvaertmuseum.com/en/references/standard-solutions/national-gallery-of-canada>
- [13] Vive Arts, ViveArts, <https://www.vivearts.com/projects/mona-lisa-beyond-the-glass>
- [14] Üzenet a kövekben – Az Aquincumi Múzeum megújuló határolófelületei, köztér rehabilitáció, 2022, Építészfórum, <https://epiteszforum.hu/uzenet-a-kovekben--az-aquincumi-muzeum-meguujulo-hatarolofuletei-kotter-rehabilitacio>
- [15] Raindrop Studio, Model Making, Ahmednagar Gallery at Ahmednagar Museum, archello, <https://archello.com/project/ahmednagar-gallery-at-ahmednagar-museum>
- [16] Tribute in Light, 9/11 Memorial and Museum weboldala, <https://www.911memorial.org/visit/memorial/tribute-light>
- [17] DDTG 2022. Nyomozós játék füzet, Interreg Duna Transznacionális Program, 8. oldal
- [18] Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár, Liget Budapest, <https://ligetbudapest.hu/cikkek/magyar-mezogazdasagi-muzeum-es-konyvtar>
- [19] Eric Staudenmaier, MuseumLab, archello, <https://archello.com/project/museumlab>
- [20] Herry Pettit, Lidl builds glass floor over 1,000-year-old medieval ruins INSIDE store so shoppers can see it, 2021, The Irish Sun, <https://www.theirishtimes.com/tech/6873215/lidl-glass-floor-medieval-store-shoppers/>
- [21] City of Oxford Walking Tours, Bodleian Libraries weboldala, <https://visit.bodleian.ox.ac.uk/tours/city-oxford-walking-tours>

Miután megvoltak az eszközeim megszerezni kellett őket valahogy, ezért elkezdtem azokat a tulajdonságaikat vizsgálni, amik a tervezésnél is fontos szempontok lehetnek. Főleg 4 dolog érdekelt: valami mennyire interaktív, hogy digitális-e, mekkora a kiterjedése és hogy az eszköz mennyire alkalmas térbeliség bemutatására. Ezek a jellemzők jól leírták az egyes eszközök jellegét, funkcióját, fenntarthatóságát.

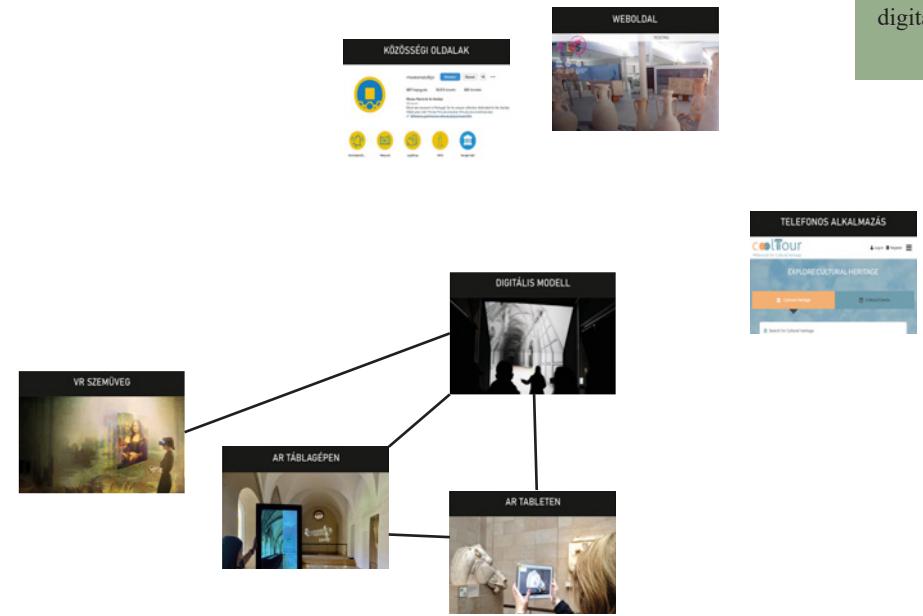
Így lett először egy 4 tengelyű koordináta-rendszerem, ahova el tudtam mindent helyezni attól függően, melyik tulajdonság volt a legjobban jellemző rá. Ez egy jó kiindulási pont volt, de az ábra komplexitása nehezítette a megértést és inkább egy rendezetlen képet alkotott, amiből

nehezen tud kiindulni egy tervező folyamat. Ezért visszatértem oda, hogy az egyes elemeket eszerint a négy tulajdonság szerint vizsgáljam. Elkezdtem őket 1-től 5-ig terjedően értékelni ezen szempontok alapján és négy csoportba szétválasztani annak megfelelően, hogy melyik jellemzi a legjobban az adott eszközt. Az így kialakult csoportok a magyar vagy francia kártyákon található színekre emlékeztettek, és mivel eleve kerestem egy módot, hogy szemléletesebbé tegyem a megszerezésem a gyűjtött példák képeivel, így jött az ötlet, hogy alkossak egy kártyapaklit. A négy csoportnak adtam színeket, minden eszközhöz betettem egy példát, a pontokat, amiket az egyes kategóriákban elértek és egy rövid leírást.

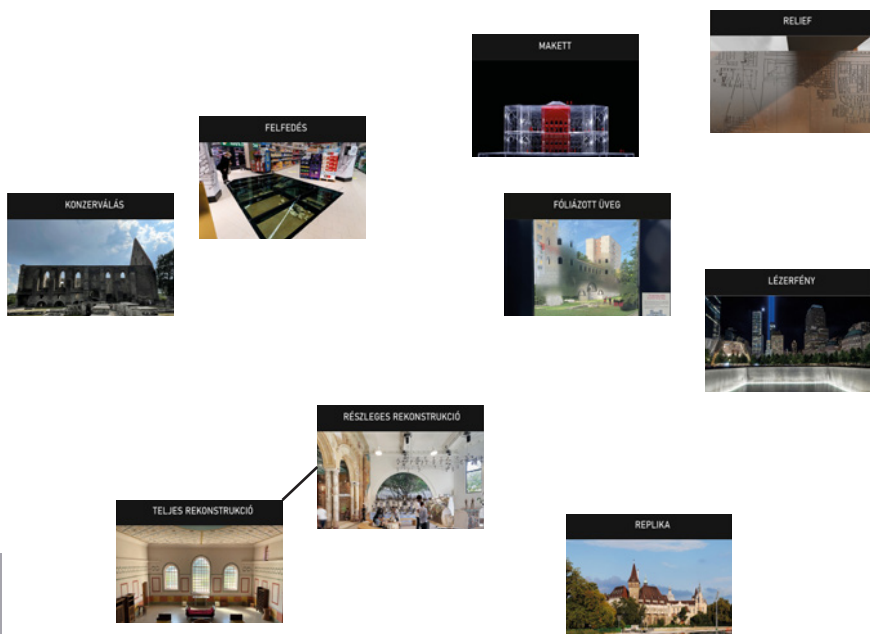
interaktív

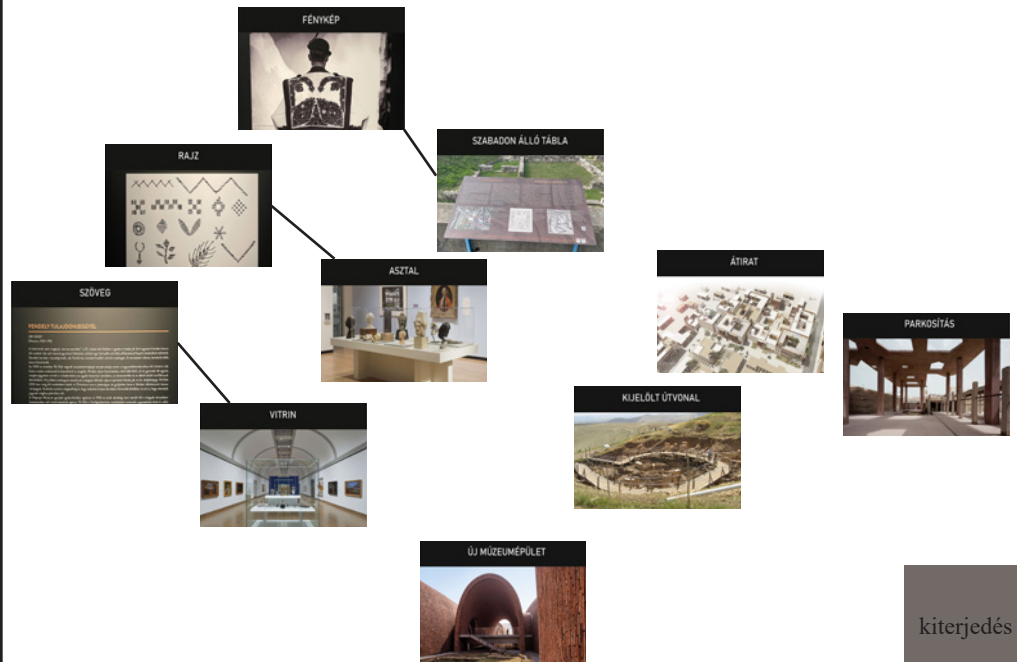
digitális

térbeli hangsúly

kiterjedés

ÉLŐ PROGRAMOK

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☐

A leginteraktívabb és talán leglátványosabb formája annak, hogy egy műemléket visszahozzon az ember a vérforgásba az élő programok. Ezek lehetnek olyanok, amik az épület eredeti funkcióját meghagyja, vagy ami új funkcióval látja el. Közösségformáló hatása van, ami részben az interaktivitásából fakad.

Példa: Carnuntum Polgárvárosi Amphiteatrums

FELADATLAP

15.

Ha helyesen kiválasztott a felkutatás idegen utasításait, akkor most a **NYIT** főudvarján állsz. Amennyiben nem, úgy rajtad be egy **nyomozásos pontot**, majd tartajuk a megadott helyre, a kérésre.

Alább egy kiválasztás a rólukhoz, úgy fogadj ki, amit látni, de más nem látok, mert hogy mobiltelefonnal áll, és valami erősen gondolkodni, hogyan is volt a helyre, ami látni kell?

A talány megoldása egy szám. Ha ez megvan, írjék be a rubrikába: majd lapoznak a 2-vel

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☒

Egy eszköz arra, hogy a látogatót bevonjuk a helyszín felfedezésébe, az a különböző feladatlapok. Ez egy alternatív módja annak, hogy információt szerezzenek a bejárt területről és a nem passzív tanulási formákat erősíti. Egy feladatlap szóhat kifejezetten egy korosztálynak, például gyerekeknek vagy bevonhat többet is, ez a feladatok típusától függ.

Példa: ISTER Nyomozós játék, Pécs

TÁRLATVEZETÉS

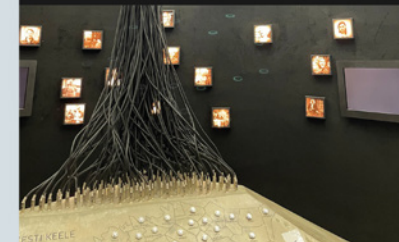

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☒

Ha plusz információkat szeretnének megszerezni, széles tudású szakemberektől, vagy csak egyszerűen nem szeretünk olvasni, a tárlatvezetés egy jó eszköz. Sokkal interaktívabban tudjuk a tudásunkat megszerezni és az egész területet bejárjuk. A nem vizuális memóriával rendelkező vagy diszlexiás látogatók szempontjából fontos elem egy múzeumban.

Példa: Bodleian Libraries, Oxford

HANGÉLMÉNY

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

Akadálymentesség szempontjából fontos, hogy a látássérült embereknek is legyenek olyan eszközök biztosítva, amelyek teljes múzeumi élményt nyújtanak nekik. A különböző ponton lejátszott hangok erre is jók. vagy a kor zenéjének bemutatására, vagy a gyerekeknek mesés stílusban előadni szövegeket, amik ilyen formában sokkal szórakoztatóbbak, főleg, ha még nem tanultak meg olvasni.
Példa: Eszt Nemzeti Múzeum, Tartu

VR SZEMÜVEG

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

A VR, azaz Virtual Reality (Virtuális valóság) alkalmazása egyre elterjedtebb a múzeumokban is. Egy VR szemüveg könnyen a látogató elé hozza azokat a tereket és részleteket, amelyek a valóságban már vagy még nem találhatóak meg. Plusz értelemmel is hozzá lehet adni az épített elemekhez. Az élmény kiterjedhet a látáson túl a hallásra is.

Példa: Louvre, Párizs

DIGITÁLIS MODELL

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

A digitális modell több eszközhöz és eltérő léptékben használható arra, hogy a rekonstrukcióján egy teret. Lehet olyan formában alkalmazni, hogy a teret emberi léptékbe helyezzük, vagy olyanban, hogy madártávlatból lássuk az egész épületösszeget, amit minden irányba forgatni tudunk egy tableten. Ez csak két példa a sok közül, igazából ez egy eszköz az eszközben.

Példa: Cluny apátság

AR TÁBLAGÉPEN

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

A kidolgozott digitális modell szemléltetésére használhatunk táblagépeket, amelyek körbeforgatásával láthatjuk az épület rekonstrukcióját. Amennyiben korlátozza a térbeliséget ez az eszköz, hogy a helyzete rögzített, nem lehet magaddal vinni.

Példa: Cluny apátság

AR TABLETEN

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

A táblagép kisebb méretű változata a digitális rekonstrukcióra a tablet, amely már nem minden esetben fix helyzetű. Magaddal viheted egy kisebb hatósugarban és szabadon mozgatható. Többféle információ tárolására is alkalmas lehet egy tablet, amelyeket különböző menükön érhetőek el.

Példa: British Museum, London

TELEFONOS ALKALMAZÁS

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☒
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☐	☐	☐	☐

Egyre elterjedtebb, hogy egy múzeumnak vagy több múzeumot összekapcsoló programnak saját telefonos alkalmazása legyen. Alapvető információk érhetőek el rajtuk keresztül, vagy a kiállítás kiegészítésére szolgáló interaktív eszközök, valamint közösségépítő funkciókkal is el lehet látni őket. Hátránya ennek a felületnek, hogy a saját eszközön kell tárolni, ami sokszor nem teszi vonzóvá emiatt.

Példa: CoolTour

WEBOLDAL

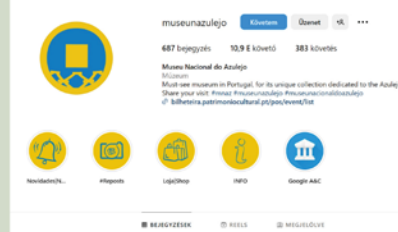

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI HANGSÚLY:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☐	☐	☐	☐	☐

A klasszikus digitális platform egy weboldal, ahol az érdeklődő minden alapvető információt elérhet, mint a megközelítés, vagy nyitvatartás. Hírek, publikációk is gyakran felkerülnek ide, de nem minden esetben. Arculatteremtési és formátási szerepe van.

Példa: Arles

KÖZÖSSÉGI OLDALAK

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI HANGSÚLY:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☐	☐	☐	☐	☐

A digitális platformok közül interaktívabb közösségi oldalak a gyors információcsere helyei és egyre nagyobb szerepük van a közönség bevonásában is. Az ingyenesen létrehozható felületek fenntartása sem jár költségekkel és gyakran sokkal több embert érnek el a digitális algoritmusoknak köszönhetően, ezért egyre több helyen találkozhatunk velük.

Példa: Museu Nacional do Azulejo, Lisszabon

ÉLŐSZEREPLŐS VIDEÓ

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

Egy formája annak, hogy az épület eredeti funkcióját és felhasználóit szemléltessük az élőszereplős videó, ami a kor ruháiba öltözött színészeket vet ki elének. Használhatjuk a helyiséghez kötött funkció szemléltetésének, vagy csak a kor viselkedési szokásainak bemutatásának céljára.

Példa: Reggia di Venaria Reale

ISMERETTERJESZTŐ VIDEÓ

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

A különböző ismeretterjesztő videók fontos elemei a kiállításoknak, mivel információink nagy részét a mindennapjainkban is egyre nagyobb részben kapjuk meg videó formájában. Egy ilyen videó szerepeltethet különböző szakembereket, akik a kiállítás témájáról beszélnek, összegyűjtnek sajtóanyagokat, vagy magyarázóábrákat.

Példa: Golderberger Textilipari Gyűjtemény, Budapest

FÓLIÁZOTT ÜVEG

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

Egy tér rekonstrukcióját nem csak térbeli eszközökkel lehet érzékeltetni. Jelen esetben kétdimenzióban segít feleleveníteni az épület eredeti állapotát. Egy átlátszó lapra vannak rárajzolva, ráragasztva a meglévő elemek kiegészítése, amit egy feltüntetett fix pontról láthat. Ez nagyobb léptéket is ölthet, mint például egy múzeumépület szárnyának a fala.

Példa: Keleti városkapu, Budapest

FÉNYKÉP

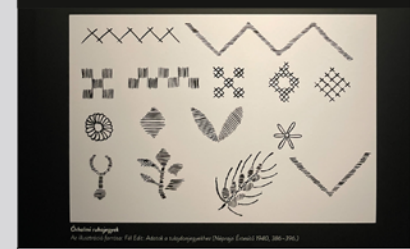

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☐	☐	☐	☐

Konkrét események, tárgyak pontos megörökítésére vannak a fényképek. A rajzzal ellentétben megbízható képet adnak, viszont hátrányuk, hogy a színes képalkotás elterjedése előtti képeken nem láthatjuk az eredeti színeket, árnyalatokat.

Példa: Néprajzi Múzeum, Budapest

RAJZ

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☐	☐	☐	☐

Sok esetben az elpusztult emlékekről egyetlen fennmaradt forrás egy rajz, illusztráció. Ezen túl sok helyen jelenhetnek meg rajzok, például magyarázó ábraként, vagy a helyszínt ábrázoló térképként. Egyes elemek külön kirajzolásával segíthetünk a gyengénlátó embereknek olyan részleteket észrevenni, amiket amúgy nem lennének képesek látni.

Példa: Néprajzi Múzeum, Budapest

SZÖVEG

PENDÉLY TULAJDONJEGGYEL

HARCSI
Órhalm, 1912-1915

A feliratos sötétvagyis fényes pendelyt a 20. század első felében a gabona muzei jól láthatóan körbeállították. Ezt valójában egyrészt a láthatóság, másrészt egy bizonyos szimbólumként lehetett értelmezni. Összesen kétféle típusban készítették, de ezek is a korábbi típusokhoz hasonlóak voltak. A pendelyt azonos méretű, szögletes táblával látták el. Az 1930-as években a Föld Élettér Tervezőbizottság (tervezőbizottság) a megújult múzeumban először a kiváló minőségű, könnyűanyagú táblákat használta. Minden ilyen táblánál, ahol több felirat volt, a gyermek az egész táblán keresztül látta a táblán elhelyezett tárgyat. Az új táblák kialakítását az egyik tervezőbizottság állította ki. Ha jellemezték volna az új táblát, fel kellene írni az anyagot, az anyagot, a feliratot. A Föld Élettér 1933-ban még az önkéntesek által is felújították a múzeumot, és a gyűjteményt is. Az új táblák kialakítását az egyik tervezőbizottság állította ki. Ha jellemezték volna az új táblát, fel kellene írni az anyagot, az anyagot, a feliratot.

Cs. E. G. G. G.

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☐	☐	☐	☐

Az egyik talán legkevésbé interaktív elem a szöveg. A helyszínről, tárgyról itt juthatunk közvetlen információhoz. A passzív tanulási módszerekre hagyatkozik, helyhez kötött. Egy klasszikus és széles körben alkalmazott eszköz.

Példa: Néprajzi Múzeum, Budapest

SZABADON ÁLLÓ TÁBLA

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

A szövegek, képek és rajzok felkerülhetnek egy szabadon álló táblára, ami bárhol helyezhető a területen, nincs a múzeum épületehez köté.

Példa: Centurio ház, Budapest

ASZTAL

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

Egy asztal segítségével kiállíthatunk kisebb méretű tárgyakat és írásos emlékeket. Előnye a falra helyezett pocca szemben, hogy közelebről és több irányból körbe lehet vizsgálni egy műtárgyat. Kiterjedéséből adódóan építészeti elem, meghatározza a terekben a közlekedést.

Példa: Yale University Art Gallery, New Haven

VITRIN

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

Különböző műtárgyakat össze lehet gyűjteni egy vitrin segítségével, ami körüljárható, minden irányból rálátást biztosít. Szabadon áll, ezért a térben bárhol el lehet helyezni, fontos belsőépítészeti, térelválasztó szerepük van.

Példa: National Gallery of Canada, Ottawa

RELIEF

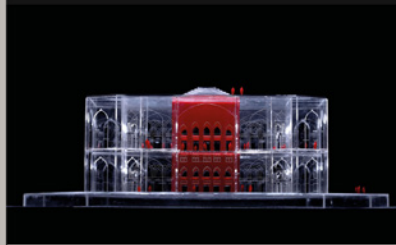

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☐	☐	☐

A relief félúton helyezkedik el a síkbeliség és a tér között. Valamennyit visszaad a térbeli kapcsolatokról és az arányokról, de mégis inkább az alaprajzi síkban marad. Segít távolba helyezni a helyszínt és jól összefoglalja.

Példa: Aquincumi Múzeum, Budapest

MAKETT

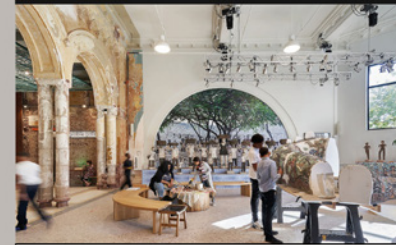

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☐	☐	☐	☐

Egy makettet többféle léptékben lehet elkészíteni, aminek köszönhetően eltérő szemszögből és részletettséggel ismerhetjük meg a helyszínt. A makett segít a térbeli kapcsolatok, szerkezetek megértésében.

Példa: Ahmednagar Gallery, Ahmednagar

RÉSZLEGES REKONSTRUKCIÓ

INTERAKTIVITÁS:	☒	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

Részleges rekonstrukcióról beszélünk, amikor, habár rekonstruáltunk egy teret, nem minden részletében. Ez olyan formában jelenhet meg, hogy a visszaépített épületrésznek eltérő az anyaga, esetleg hiányos a díszítettsége vagy nem a teljes eredeti állapotot jeleníti meg. Így diszkrétan lehet érzékelteni egy történelmi teret modern eszközökkel is.

Példa: MuseumLab, Pittsburgh

TELJES REKONSTRUKCIÓ

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☐

A teljes rekonstrukció alá azok a visszaépítések tartoznak, amik az eredeti elpusztult épületrészeket teljes mértékben visszaállítják, mind térszerkezetükben, mind anyagukban, mind díszítettségükben. Sokszor használati tárgyakat helyeznek el, hogy a látogató ne csak az épület régi állapotát lássa, hanem átérezze milyen módon volt használta.

Példa: Thermæ, Carnuntum

REPLIKA

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☐

A replikaépítéset célja egy meglévő építészeti érték megőrzése, másoláson keresztül. Ilyenkor egy meglévő vagy részben meglévő épület mására építenek fel egy újat. Sokszor az eredeti és a másolat teljesen különböző helyen találhatóak, látszólag semmilyen kapcsolat.

Példa: Vajdahunyad vára, Budapest

ÁTIRAT

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☐

Van olyan helyzet, hogy egy hiányos vagy elpusztult épület esetében nem az eredeti helyzetet állítják vissza, hanem a kor anyaghasználatából, részletképzéséből, szerkezeti, alaprajzi vagy tömegformálási sajátosságából ihlet merítve terveznek valami újat. Itt nem a pontos rekonstrukció a cél, hanem a kor esszenciájának megragadása, ami mindenben különböző formát ölt és ezáltal minden projektben is.

Példa: Mosul városa

KIJELÖLT ÚTVONAL

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☒

Egy nagyobb terület kohéziójához kell egy kapocs, amivel a sokszor egymástól távol eső emlékek össze vannak kapcsolva. Ennek egy módja egy útvonal tervezése, amely során különböző pontokra fókuszálhatunk és ad egy keretet és szervezettséget a látogatásnak.

Példa: Göbekli Tepe, Örencik

PARKOSÍTÁS

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☒

A parkosítás esetében egy régészeti terület revitalizációja nem magukra a műemlékekre támaszkodik, hanem inkább a köztük lévő térbeli kapcsolatokra fókuszál. Egy útvonal és tartózkodási hely jelölődik ki, ami nem csak a romokból fakad, hanem önmagában ellátja ezeket a funkciókat, mindeközben összekapcsolja a területen elszórt emlékeket és kapcsolatot teremt a környezettel.

Példa: Pearling Path, Bahrain

ÚJ MÚZEUMÉPÜLET

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☒

Egy arculat létrehozása fontos a mai világban és ennek a legerősebb eszköze egy új múzeumépület, modern szerkezetekkel, anyagokkal, technológiákkal, ami igazodik vagy kontrasztot teremt a régi és az új között. Itt kerülnek elhelyezésre a különböző kiszolgáló funkciók is és innét lehet megközelíteni a területet. Sokszor az első dolog, amik a látogató meglát.

Példa: Jingdezhen Imperial Kiln Museum, Jingdezhen

KONZERVÁLÁS

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☒	☒	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☒	☒	☒
TÉRBELI HANGSÚLY:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☐	☐	☐	☐	☐

A visszafogott megközelítés egy műemlék esetében a konzerválás, azaz megőrzés. Ilyenkor pont annyi beavatkozás történik, hogy az épület állapota ne tudjon tovább romlani, de nem próbál meg semmilyen módon rekonstruálni vagy kiegészíteni a meglévő állapotot.

Példa: Pirita kloostri, Tallinn

FELFEDÉS

INTERAKTIVITÁS:	☒	☒	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☐	☐	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☐	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☐	☐

Sokszor egy építkezés során tárnak fel olyan emlékek, amelyekről vagy nem volt tudásunk, vagy a pontos helyét nem tudtuk. Ilyen esetekben választhatjuk azt, hogy az eredeti tervünkön átátszó elemekkel megnyitjuk a padlót, hogy le lehessen nézni a romokra. De ezt tudatosan is a koncepciónk részévé formálhatjuk, ha már tudjuk, hogy a helyszínen műemlékek találhatók.

Példa: Lidl, Dublin

LÉZERFÉNY

INTERAKTIVITÁS:	☐	☐	☐	☐	☐
DIGITÁLIS:	☒	☒	☐	☐	☐
TÉRBELI HANGSÚLY:	☒	☒	☒	☒	☐
TÉRBELI KITERJEDÉS:	☒	☒	☒	☒	☐

Egy elpusztult épülettömeget nem csak kézzel fogható eszközökkel lehet érzékelteni. Lézerfény segítségével az épületek alakját, kiterjedését lehet érzékelteni.

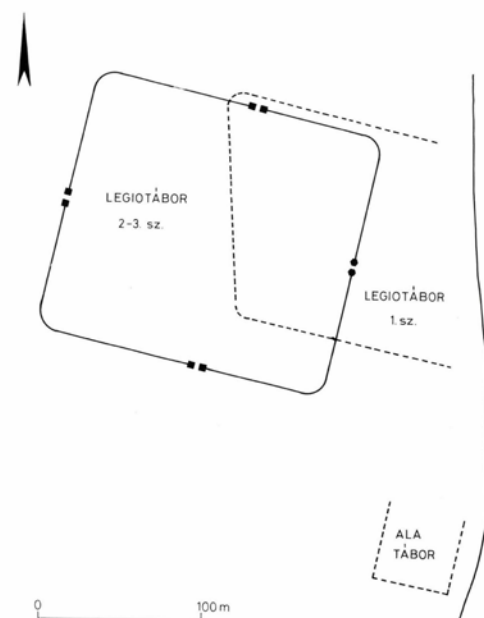
Példa: World Trade Center, New York

A Flórián tér története

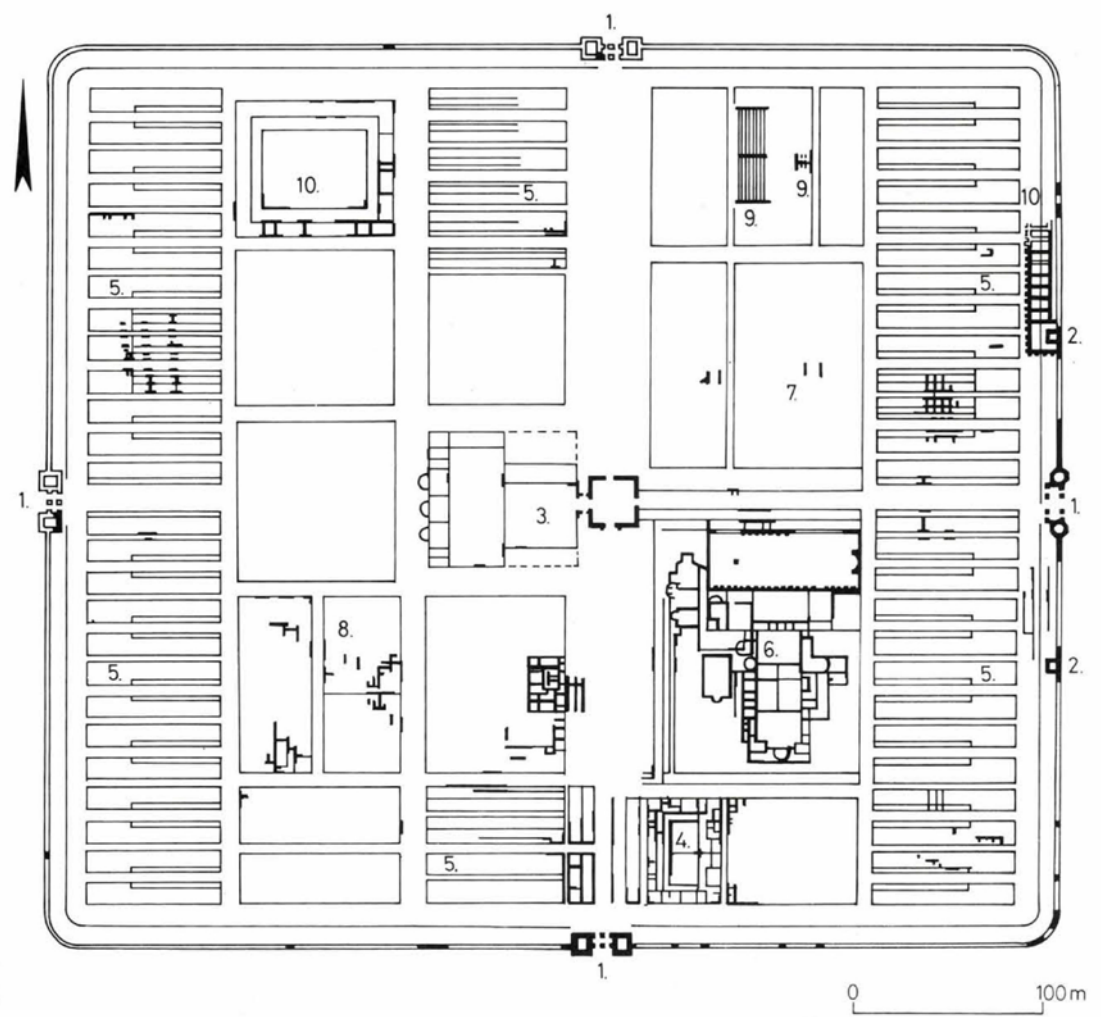
Aquincum a Római Birodalom Limes határvédelmi rendszerének volt része és a II. század elejétől Pannonia Inferior provinciaközpontja, egészen a római uralom végéig. Európa egyik legnagyobb római települése volt, nagyobb mint a Pannonia Superior provinciaközpontjául szolgáló Carnuntum. Rendelkezett polgári várossal, külön polgári és katonai amphitheatrummal, legio táborral, katonavárossal, villákkal és vízvezetékkel. A város szélén helytartói palota is épült, a mai Hajógyári szigeten.

A Flórián téren a legio tábor déli határa húzódott. Itt helyezkedett el a déli kapu (porta principalis dextra) és indult a via principalis, itt volt a központ. Az I. században alapult és a IV. században adták fel, ami után évszázadokig használták, de a funkciója változott. A virágkor a II.-III. évszázadra tehető, ekkor épült át a korábbi kővel, dupla árokrendszerrel erősített palánkerőd egy teljesen kőből épült castrummá. A castrum egy négyzetes alaprajzú erődítmény, a négy égtáj fele tájolt kapukkal. Két fő út van a táboron belül, az észak-déli tájolású via principalis és a kelet-nyugat tájolású via praetoria. Jellemzően a castrumokban voltak parancsnoki és tiszti sátrak, kaszárnyák, tábori szentély és fürdő. Ebből, amik jelenleg is megtalálhatóak és feltártak, az a déli kapu (porta principalis dextra), a városfal egy szakasza, a katonai kaszárnyáknak, a parancsnokhelyettes házának, az olajütőnek és a

fürdőnek (thermae maiores) egyes részei. A castrum köré települtek mindig kereskedelmi, illetve lakó funkciók, a katonákak családjainak elszállásolására, ez volt a katonaváros. A legio tábor és a katonaváros területének csupán közel 8%-a feltárt a polgári város 80%-val szemben, mivel a évszázadok alatt a sok történelmi réteg befedte a romokat és ezek a területek beépítésre kerültek és így nehezen voltak kutathatóak.

Kaba Melinda 1991. *Thermae maiores legionis II. adiutricis. Statiquum Kiadó. Budapest. 151. oldal*

Kaba Melinda 1991. Thermae maiores legionis II. adiutricis. Statiquum Kiadó. Budapest. 149. oldal

Az első feltárás 1778-ban történt, amikor egy szőlősgazda meszesgödör ásása közben felfedezett romokat, amikről Schönvisner István régész megállapította, hogy a therma maiores egyik fala és padlófűzésének részei, amelyeket Mária Terézia utasítására megőriztek. Ezt a feltárást követően sokáig nem történt több a terület adottságai miatt. A XIX. század elejére a sűrű alacsony beépítés volt jellemző, amit a XVIII. században Budáról kitiltott zsidók tömeges kitelepülésekor alakult ki. Egy másik tényező, hogy a XIX. században uralkodó műemléki szemlélet, a purizmus volt, ami egy épület egy adott stílusban, korban lévő állapotát, elemeit veszi csak figyelembe és a többit visszabontja, az újat pedig ebben a stílusban tervezi hozzá. Ebben a korban még nem kezdték felfedezni a középkor mellett az ókori romok értékeit, ez egy lassú folyamat volt.

A tér a nevét az 1819-ben a Zichy-kastélyból áthelyezett Szent Flórián szoborról kapta. Akkoriban is problémát jelentett a hajléktalanok kérdése a

területen, többszöri megrongálás után szobrot át kellett többször is helyezni, végül az Árpád híd befejezésekor alakult ki a jelenlegi helyzete is.

Hosszú kihagyás után a következő feltárás 1930-32 között valósulhatott meg a Flórián téri kocsit rendezése kapcsán, amikor egy hidegvizes medencés helyiség maradványai kerültek elő egy kétemeletes lakóház pincéjében. Az ásatást Nagy Lajos vezette. A romok konzerválásra kerültek és egy föld alatti múzeum lett a lakóház pincéjébe kiépítve. A szomszédos telken 30 év múlva, 1960-ban valósulhatott meg további ásatás, szintén Nagy Lajos vezetésével, amikor egy hatemeletes lakóházat terveztek, ekkor sem zökkenőmentesen. Az építkezés miatt többször meg kellett állni a kutatással, nehéz volt a kooperáció.

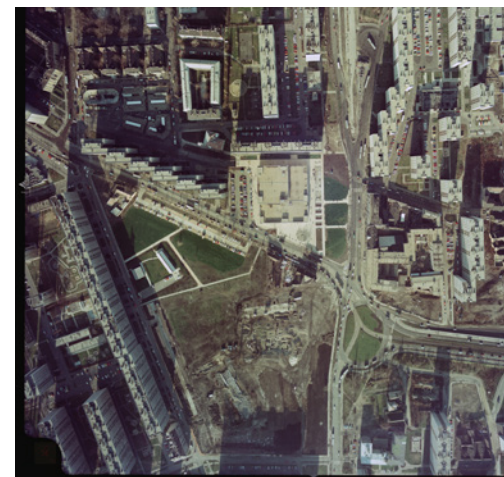
1939-ben elkezdték az Árpád híd megépítését megalapozó munkálatokat. Összekötötték a budai hídfőt a térrel egy új útvonallal, az útjából elbontották

Magyar Királyi Honvéd Légierő, 1944, Fortepan

Élelmiszeripari Minisztérium, 1963, fentrol.hu

Földmérési és Távértékelési Intézet, 1977, fentrol.hu

a lakóházakat. A teret kiszélesítették, hogy a megnövekvő autósforgalmat és az új villamosútvonalat ki tudja szolgálni. Ekkor vált a tér fontos közlekedési csomóponttá. A híd 1950-re készült el.

1969 és 1975 között épült fel a ma is ismert panel lakótelep, ami teret és a környezetét is teljesen átformálta. A lakáshiány miatt a kormány kihirdetett egy 15 éves lakásépítési tervezetet, ami alatt 1 millió lakás felépítését tűzték ki célul. A tervpályázatot Mező Lajos, Kismarty-Lechner Gyula, Pongrácz Pál, Ihrig Dénes terve nyerte. eltűntek az alacsony beépítésű házak és átvette a helyüket az új lakhatási forma és egy kényszerből épített új park. Az ide tervezett toronyépületekből álló intézményközpont nem valósult meg, ahogy sok más a környékre tervezett épület sem. Az építkezések folyamán kiderült, hogy a fürdő a Szentendrei út nyugati oldaláig terjed, egészen az Üzletközpontig.

Óbudai Múzeum, 1969, Fortepan

FŐMTERV, 1985, Fortepan

A tér mai formáját az 1981-től 1984-ig tartó építkezések alatt kapta. Az 1970-es években gyorsan nőtt a tér és az Árpád híd forgalma, ezért a híd bővítése mellett döntöttek. Ekkor épült meg a ma is látható felüljáró, illetve az összetett aluljáró rendszer. A felüljáró tervezésekor már tudták, hogy római romok vannak az építkezés alatt, de nem tudták a pontos helyzetüket. Amikor elkezdődött a földmunka, előkerültek a fürdő helyiségei és elkezdődött egy régészeti összefogással megszervezett leletmentés a területről. A datálást segítő emlékek is előkerültek, többek között a kaszárnyákról és a fürdőről. Ekkor egészítették ki az alaprajzát a déli kapunak, a kaszárnyáknak és a parancsnokhelyettes házának és lett kialakítva az Üzletház előtti tér.

A helyszín ismertetése

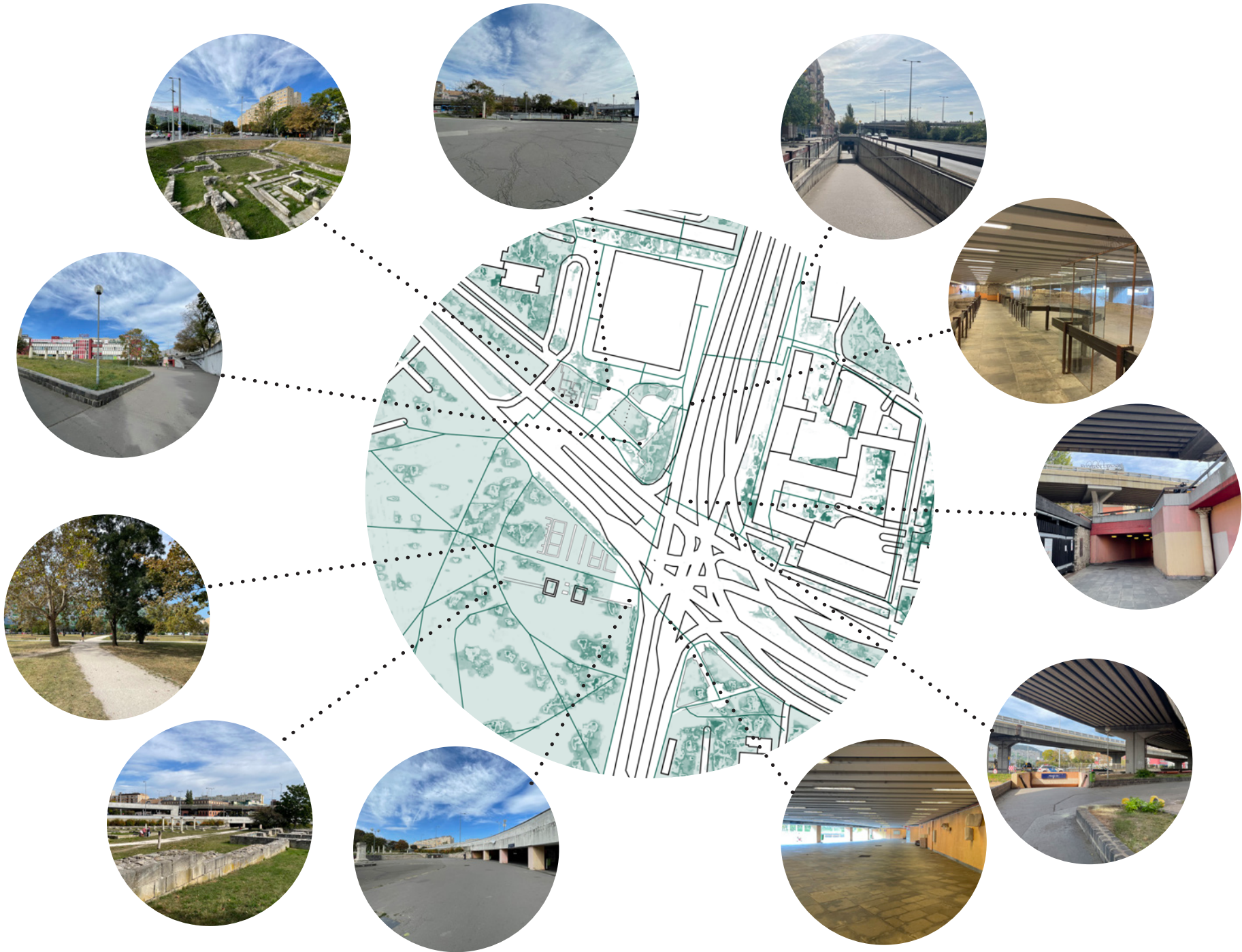
A Flórián tér jelen funkciója szerint inkább szolgál forgalmi csomópontként, mint köztérként. Főleg autóval, busszal vagy villamossal elhaladnak mellette az emberek, nem állnak meg. A gyalogosok is inkább csak átsietnek az aluljárón, vagy az Üzletház előtt, mennek haza, munkába, boltba vagy épp az egyik megállóba. Azok a teresedések, amik tartózkodásra alkalmasak lennének, nem rendelkeznek olyan infrastruktúrával – mint például egy pad, kút –, amik marasztalnák az embert. Az egyetlen csoport, amit a sötét és helyenként zugos aluljárórendszer megszólít, azok a hajléktalanok.

Az Üzletház előtti tér a legforgalmasabb terület. Az itt található romokról viszont hamar elterelődik az ember figyelmé a nagy betonfelület láttán. Indokoltan nagyra érzi az ember, azt érzékelteti, hogy itt valaminek történnie kéne, de itt sincs semmilyen elem elhelyezve.

A hosszú és zárt aluljáró kellemetlen térélmény az alacsony belmagasságával és elavult fénycsöves lámpáival. A falakat római leletek gipszmásolatai és üzletek, illetve a hozzájuk tartozó légkondíciós kültéri egységei tagolják. Az üzletek a Krumpli lángososon és Nívó Drink Báron kívül nem hoznak be sok embert, kihaltak, sötétek, és sokuk üres.

A déli részen elhelyezkedő park egy szép fellélegzés a nagy betonfelületek után, de ugyanazzal a problémával küzd, mint a tér többi része: nincs, ami marasztalna. Kevés pad van kihelyezve, amit előszeretettel használnak fekhelynek. A park egy nagy egybefüggő zöldfelület, amit a BMX ügyességi pálya mellett egy, a közlekedési balesetekben elhunytaknak emelt emlékmű tör csak meg. A romok környékén gyülekeznek páran, akik rájuk ülnek egy időre, de hamar tovább állnak.

A Fürdő Múzeum évek óta zárva van, ezért nem tudtam meglátogatni, de a kerítésen keresztül be lehetett látni valamennyire. A bejárat a Tavasz utca felől közelíthető meg, az aluljáróból nyílik. A kerítés sűrűn bordázott, nem hívogató, kifejezetten elutasító. A múzeum területe nincs lefedve, ezt a célt a felüljáró valamennyire kiszolgálja. Az oldalsó határokat a Szentendrei út két szára szabja meg. A bejárattal szemben két oszlop árválkodik az úttest alatt, mintha szégyellenék ott magukat. A térkapcsolatból egyértelműen látszik a felüljáró inváziós kialakítási elve.

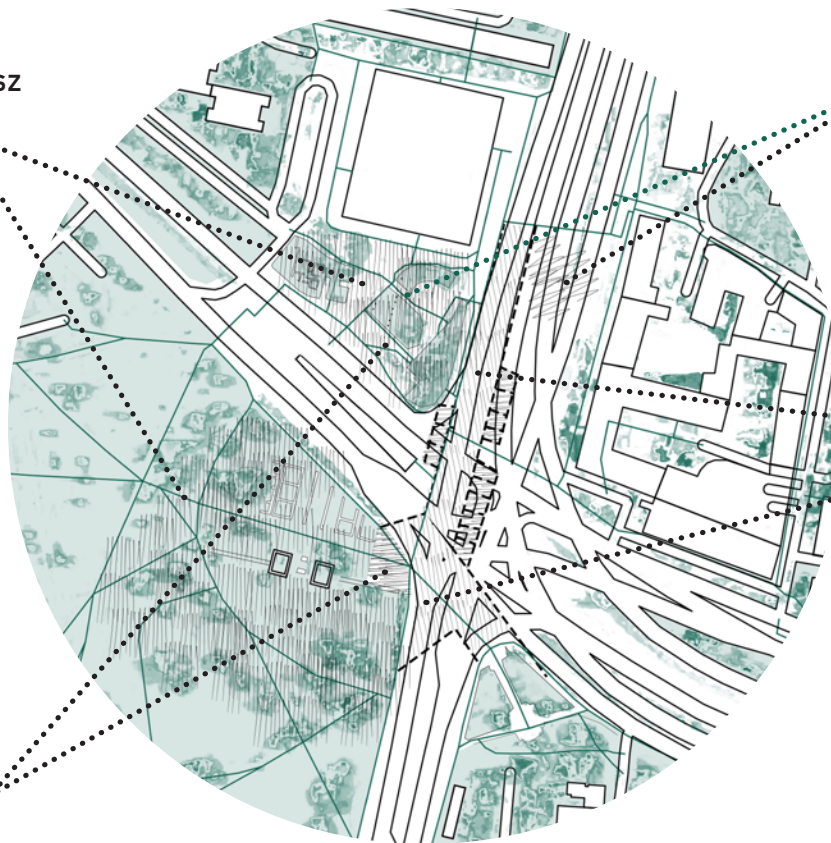
Problématérkép

zöldfelületek hiánya, rossz minősége

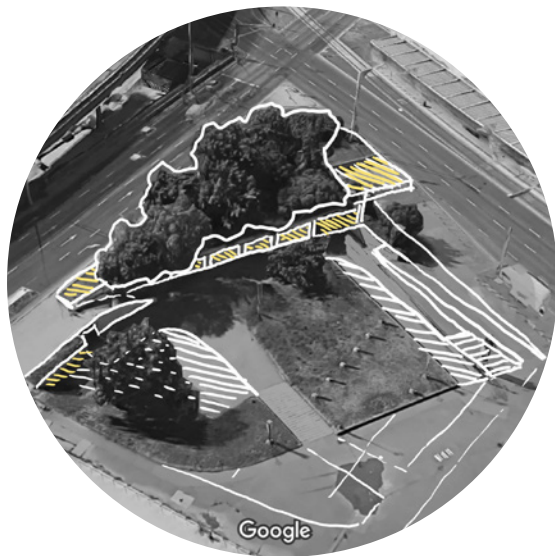
láthatatlan

információhiány

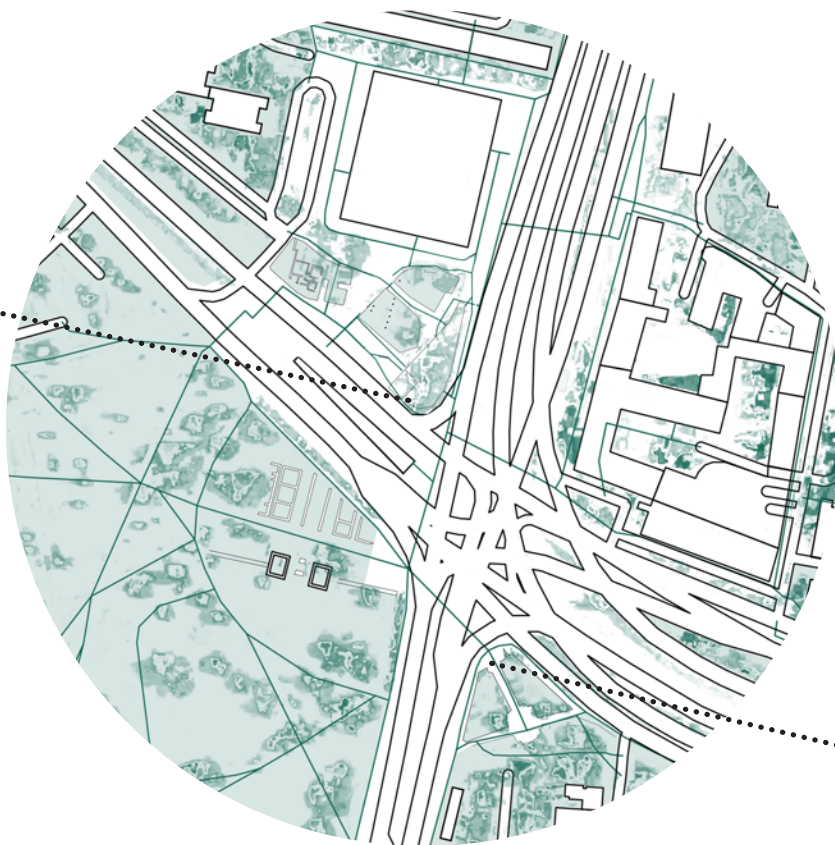
zárt + sötét + kihalt

Zárt - Nyitás

- aluljáró oldalának kinyitása
- felülvilágító

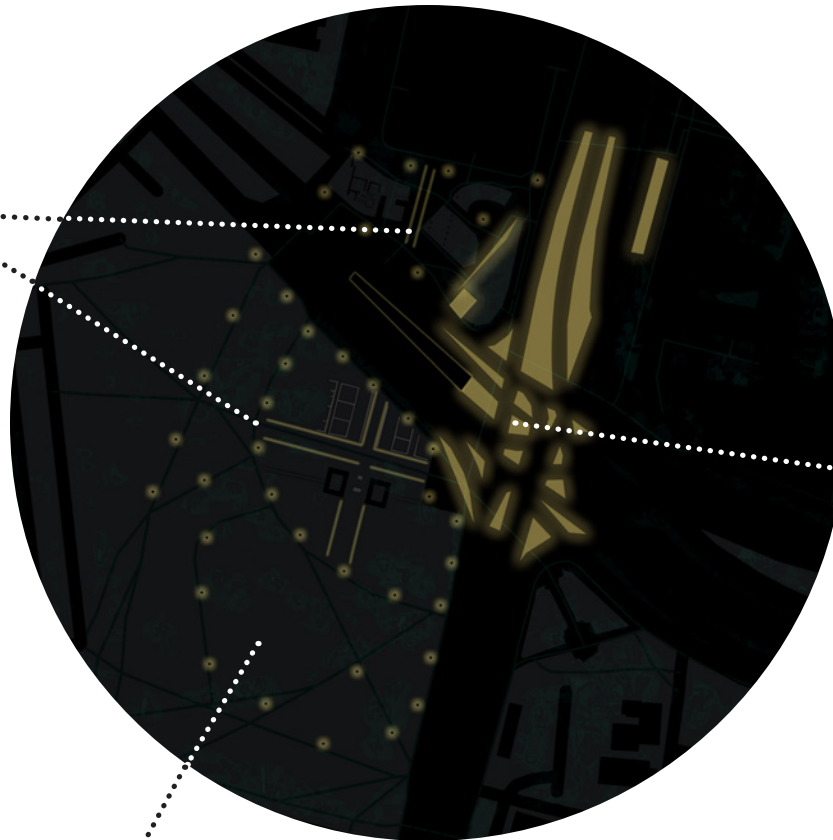

- aluljáró oldalának kinyitása

Sötét - Fény

utak kiemelése fénycsíkkal

járdaszigetek átlyuggatása

park kivilágításának növelése

Kihalt - Új funkciók + arculat

+

+

új múzeumok kiszolgáló funkciók:
múzeumbolt, kávézó, információs pult

KönyvMegálló

üzletek megszüntetése,
előtér a múzeumnak

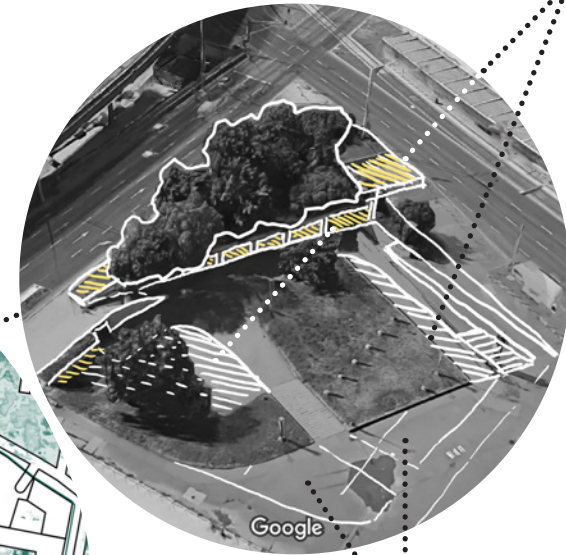
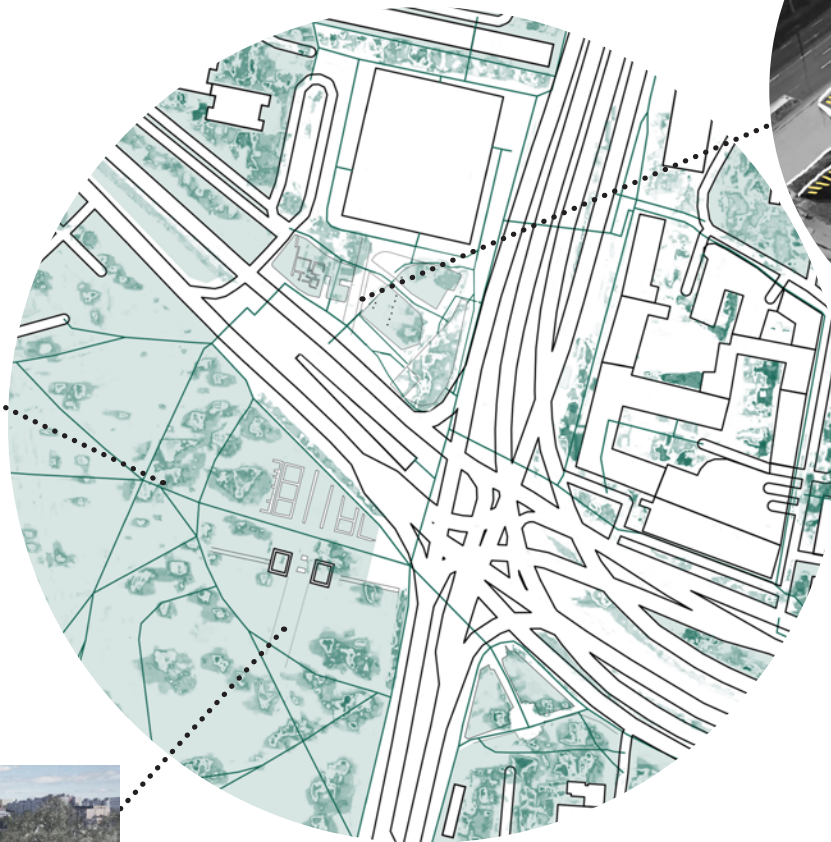
közösségi funkció: lángos, kocsmá,
nyilvános mosdó, pékség

Zöldfelületek hiánya, rossz minősége - Parkosítás

zöldfelületek növelése

Gaten Studio, Flórián tér közösségi tervezésen alapuló fejlesztési koncepció terve, 2017

padok, okospadok, KönyvMegálló

Gaten Studio, Flórián tér közösségi tervezésen alapuló fejlesztési koncepció terve, 2017

PARKOSÍTÁS

INTERAKTIVITÁS:	■ ■ □ □ □ □
DIGITÁLIS:	□ □ □ □ □ □
TÉRBELI HANGSÚLY:	■ □ □ □ □ □
TÉRBELI KITERJEDÉS:	■ ■ ■ ■ ■ ■

Információhiány - Ismeretterjesztő eszközök

MAKETT

INTERAKTIVITÁS:

DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

AR TÁBLAGÉPEN

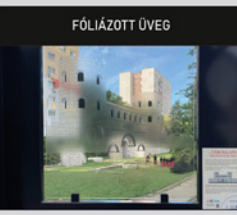
INTERAKTIVITÁS:

DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

FÓLIÁZOTT ÜVEG

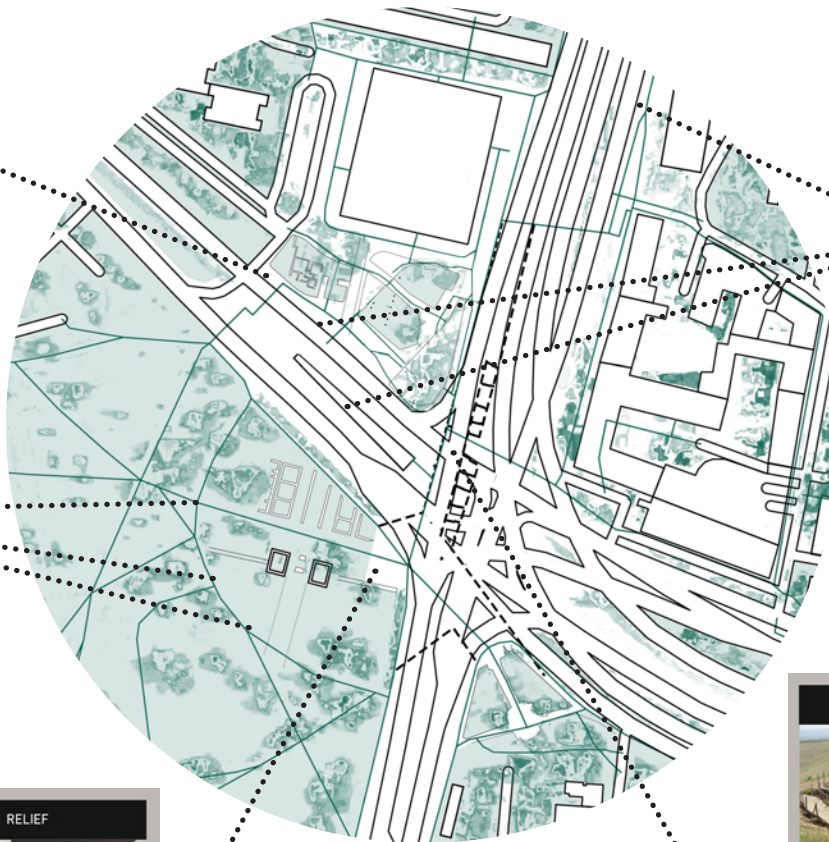

INTERAKTIVITÁS:

DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

interaktív tábla a busz és villamos megállóban

SZABADON ÁLLÓ TÁBLA

INTERAKTIVITÁS:

DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

RELIEF

INTERAKTIVITÁS:

DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

KIJELÖLT ÚTVONAL

INTERAKTIVITÁS:

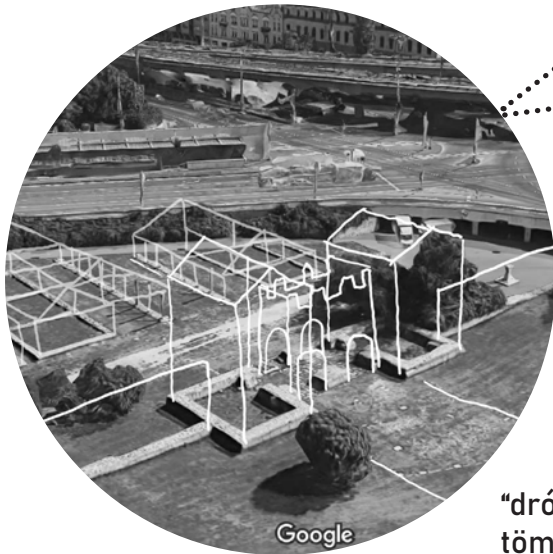
DIGITÁLIS:

TÉRBELI HANGSÚLY:

TÉRBELI KITERJEDÉS:

információk, játékos feladványok a falon az aluljáróban végig

Láthatatlan - Kiemelés

“drótváz”
tömegrekonstrukció

régi épületek vonalának
jelölése a burkolatban

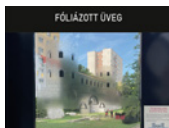
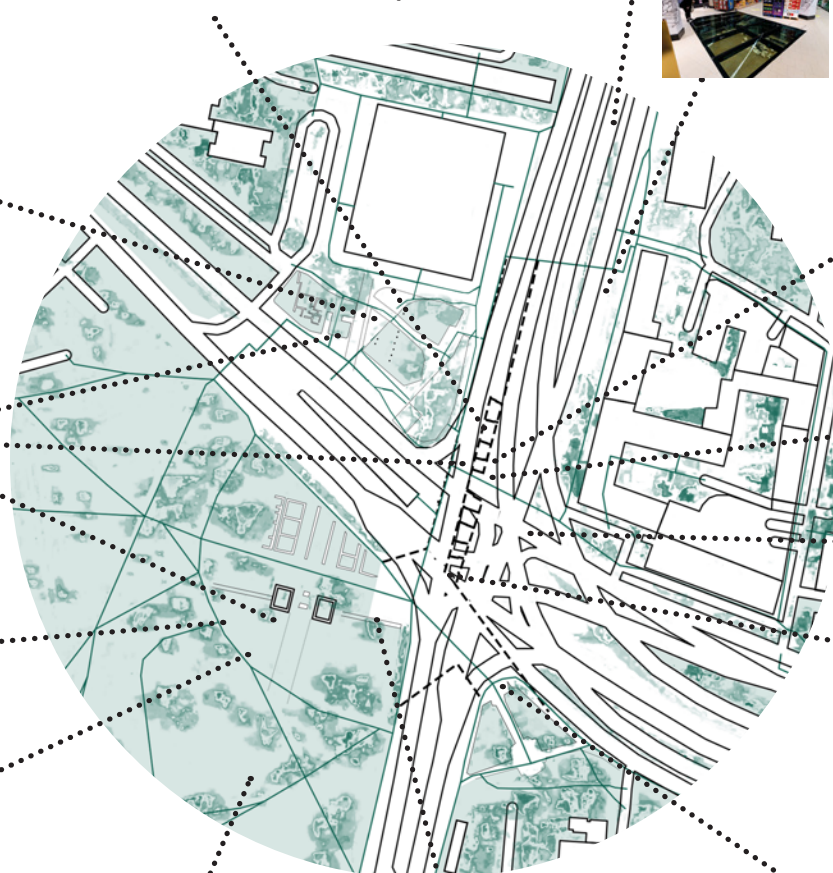
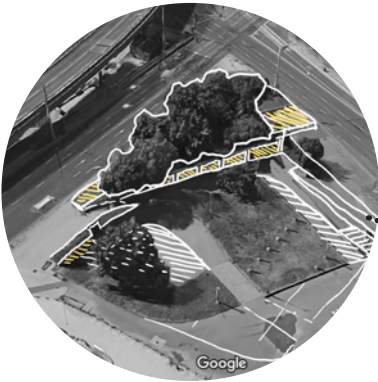
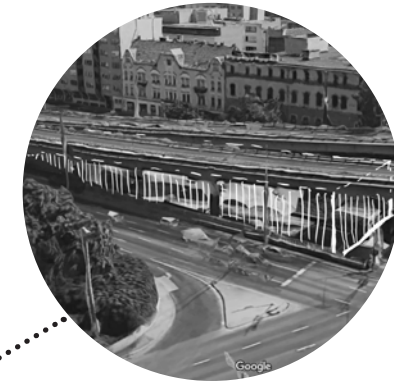

Nautes, Aquincumi élménysétány

Összesítés

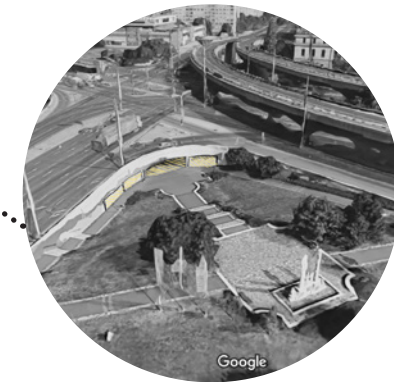
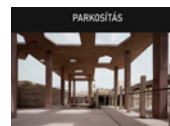

új múzeumok kiszolgáló funkciók:
múzeumbolt, kávézó, információs pult

..... járdaszigetek átluggatása

közösségi funkció: lángos, kocsmá,
nyilvános mosdó, pékség

Irodalomjegyzék

- Németh Margit 1991. Aquincum. Feltárások az 1981-1988 közötti időszakban. Budapest Régiségei 28.sz.: Oldal 91-105
- Kaba Melinda 1991. Thermae maiores legionis II. adiutricis. Statiquum Kiadó. Budapest.
- Dr. Wellner István 1972. A római kor leletei az újjáépülő Óbudán. Élet és tudomány 27.évf.: Oldal 118-123
- Istvánfi Gyula 2006. Elméleti-, épített-, virtuális rekonstrukció (a Kronoszkóp ürügén). Budapest Régiségei 40.sz.: Oldal 315-321
- Zsidi Paula 2006. A papírtól a képernyőig - aquincumi rekonstrukciók. Budapest Régiségei 40.sz.: Oldal 323-336
- dr. Entz Géza 2019. A műemléki gondolat sorsa a XIX. században, Magyarországon. Magyar Művészet 2019/2: Oldal 63-70
- Branczik Márta, Minden az Árpád híd megnyitásával kezdődött, 2016, Óbudai Anziks, <https://obudaianziks.hu/minden-az-arpad-hid-megnyitasaval-kezdodott/>
- Smithsonian Guidelines for Accessible Exhibition Design, Smithsonian Accessibility Program